

Naročnina listu: Ce
40 din., četrta leta 20
krven Jugoslavije: Ce
rati ali oznanila se zar
pri večkratnem inserira
Upravništvo sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Dolžnostni izvod.
2 P. n. Knjižnica Zgodovinskega društva.
Koroška cesta 10.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.
Rokopisi se ne vračajo.
Nezaprite reklamacije so poštne proste.
Telefon interurban št. 113.

Italijanski dobiček in naša zguba

(Iz govora posl. dr. Hohnjeca).

Italijansko časopisje po pravici triumfira in poje Mussoliniju slavo. Italija je od naše države dosegla to, česar ji Evropa ne bi nikdar dala: suvereniteto nad mestom Reko, nad reško železnico in nad reškim pristaniščem. Naši državci ostajajo to, do česar smo imeli pravo po dodatku italijanskega zastopnika grofa Sforze k rapalski pogodbi, luka Baroš in Delta. Reško pristanišče ostaja v celoti pod suvereniteto Italije, tudi oni bazen med moloma Genova in Napoli, ki ga naša država dobi v najem na 50 let, ki torej tvori takozvano jugoslovansko svobodno cono v reški luči. Svoboda te cone je omejena s takšnimi klavzulami, da bo še le praksa pokazala, kolike vrednosti bo ta cona za našo državo in njeno trgovino. Da bi naša država dobila kakšno svobodno cono v tržaškem pristanišču, na to je Italija najbrž pozabila. Najverjetnejše pa je, da je naša vlada pozabila zahtevati za našo državo tako cono v Trstu. Tako je naša vlada znala ščititi in pospeševati gospodarske interese hrvatskega in slovenskega naroda.

Trgovinska pogodba z Italijo.

Ako bo hodila po isti poti pri sklepanju trgovinske pogodbe med našo državo in Italijo, potem se je bati, da bo naše narodno gospodarstvo dobilo še hujše udarce, kakor jih je dobilo s politično pogodbo z Italijo. Pogajanja o trgovinski pogodbi so se že začela. Delegete so se že imenovali. Da bodo italijanski delegete dobro izvršili svojo nalogo, o tem ni dvoma. Opozarjamo pa našo vlado in njene delegete, da v trgovinski pogodbi boljše branijo interese naše države, nego se je to zgodilo v pogodbah teritorialnega in političnega značaja. — Naša delegacija mora paziti na to, da pri trgovinski pogodbi ne izgubimo še več, kakor smo že.

Mi ne smemo pozabiti na to, da je Italija že večkrat poskušala dobiti dovoljenje za uvoz italijanskih vin v našo državo v sodih in v steklenicah in gotovo je, da bo hotela tudi v novo trgovinsko pogodbo spraviti to točko. Ako naša vlada v to dovoli, bo sama izkopala grob za domače vinogradništvo.

Dolžnost naše vlade je tudi, da dobi za vse druge agrarne pridelke naše države in tudi za živino možnost izvoza v Italijo in največje ugodnosti pri tem. To mora veljati tudi za naš les. Tudi izvoz lesa iz naših gozdov mora ostati ter se zanj razširiti italijansko tržišče. Pri tem pa se mora jemati v obzir, da se ne eliminira domača lesna trgovina. Da se to in vse drugo, kar je potrebno, doseže, mora biti naša delegacija primerno sestavljena. Ako bo sestavljena po naccu gospoda ministra dr. Kojica, da samo beograjski eksperti razpolagajo s potrebno avtoriteto in sposobnostjo, ne bo pričakovati uspehov. Mi apodiktčno zahtevamo, da je pri teh pogajanjih zastopan poleg srbskega tudi hrvatski in slovenski narod. Dosedaj med našimi delegeti še ni zastopnika hrvatskih gospodarskih interesov. Zahtevamo, da se delegacija izpopolni s hrvatskim delegetom.

Pogodba in mednarodno pravo.

Ako presojamo sporazum o Reki, sklenjen med Pašičevo in Mussolinijevo vlado, s stališča mednarodnega prava, se mora priznati, da je ne samo problematična, marveč vrlo dvomljive vrednosti. On je po svoji vsebini ničeven. Naša država je dala Reko, katere ni imela, in Italija je vzela Reko, do katere nima prava. Reška država je registrirana pri Društvu narodov, ona obstoja de iure in de facto kot samostojna država. Ako kateri narod enkrat dobi samostojnost in suverenost, ni činitelja na svetu, ki bi mogel samolastno razpolagati z njegovo samostojnostjo. Med državami bi ne bilo več nobene pravne sigurnosti, ako bi dve državi mogli razpolagati z eksistenco tretje države. Reka nima samo prava do samostojne, lastne državnosti, marveč se je tudi konstituirala kot samostojna država z lastno vlado. Kot samostojna, organizirana država je bila priznana od Italije, Francoske, Anglije, države SHS, Čehoslovaške, Rumunije, Švice, Španije, Grške in Nemčije. (Minister zunanjih zadev dr. Ninčič: Mi nismo Reke nikada priznali.) Kako da je niste priznali? Vi ne morete drugače, kakor da jo priznate, ker so se tamkaj vršile svobodne volitve in je avtonomistična stranka dobila večino. Ne samo, da ste reško vlado priznali, marveč ste jo celo podpirali.

Izgovor beograjske in rimske vlade.

Italijanska in naša vlada motivirata svoj sporazum o Reki z razlogom, da sta «uvideli potpuno nemogućnost, da pristupe na praktičan način organizaciji slobodne države Rijeke, koja se predvidja u členu 4. Rapallskog ugovora.» Ta motivacija je odsev ogromne fašistovske hlimbe in hinavščine. Reka je že bila organizirana ter je postojala kot svobodna država. Fašistična teroristična praksa pa je to organizacijo s surovo silo uničila in legitimno vlado reškega naroda

izgnala. Ostro moramo obsoditi, da je naša vlada sprejela in podpisala ta dokument fašistične hinavščine, ki je izrastel na polju italijanskega političnega machiavelizma.

S kršitvijo principov mednarodnega prava si je Italija podjarmila Reko. Bil je to nasilen akt proti reškemu prebivalstvu, med katerim živi še sedaj preko 20.000 Slovanov. Ni torej resnica, kar stoji v tistem pismu, ki ga je prečital minister dr. Ninčič, da je Reka po duhu in jeziku italijanska. V mestu Reki živi torej preko 20.000 Slovanov, ostali del pa se ne smatra kot pripadnik italijanske narodnosti, marveč kot mešanica raznih narodov pod kolektivnim imenom: Fiumani. To je fakt, ki postoji in o katerem bi morala naša država voditi računa.

Italija gospodarica Jadranskega morja.

Naša vlada pa ni vodila računa niti o velikih trgovskih in gospodarskih interesov naše države, zlasti slovenskega in hrvatskega naroda. Ona je Italiji predala Reko, ta velevažni trgovski emporij na hrvatski zemlji in na severozapadni obali Jadranskega morja, in to brez protikoncesij. S tem je Italija postala faktična gospodarica na Jadranskem morju. Ni ena večja luka na jadranski obali, ki bi bila pravilno zgrajena, popolnoma urejena in z vsem potrebnim opremljena, se ne nahaja več na teritoriju naše države. Mi se moramo zadovoljiti s conami na zemlji, ki je sedaj tuja, pa bi morala biti naša. Niti ena železnica, ki vodi do teh jadranskih luk, se ne nahaja v rokah naše države. To je ogromna izguba, tako ogromna, da je celo češki državnik dr. Kramar ugotovil v «Narodnih Listih», da vsi Čehi globoko občutijo z nami to ogromno izgubo. Tako daleč nas je dovedlo prijateljstvo Italije, ki je sedaj redigirano v člane rimskega pakta.

Pravo lice italijanskega prijateljstva.

In baš to prijateljstvo je bil cilj, za katerim so tako željno težili naši pogajalci z Italijo. In kakšen prijatelj nam bo v bodoče Italijan po določbah rimskega pakta? On bo takšen prijatelj, ki v slučaju napada od tretje strani sam ne zgrabi za orožje v našo obrambo, marveč ostane nevtralen, to je, mirno stisne roke v žep in od strani gleda, kako se bomo sami branili zoper državo, ki nas je napadla. K večjemu nam bo ob taki priliki nudil politično in diplomatično pomoč, to pa samo v slučaju, ako po njegovem lastnem tolmačenju tega napada mi nismo zakrivilili. Tako prijateljstvo so nam Italijani že obljubili in nudili v rapalski pogodbi. V Rapallu sta se italijanski delegat grof Sforza in jugoslovanski delegat ministrski predsednik Vesnić zedinila in zložila na določbo skupnih političnih smernic za politično pomirjenje in sprijateljenje med Italijo in našo državo. Besedilo političnega pakta v Rapallu dokazuje, da ima politika obeh držav skupen cilj: zavarovati s tako težkimi žrtvami doseženo blagodat miru. Sredstvo k temu je «strogo držanje mirovnih pogodb, podpisanih v San Germainu in Trianonu.» V Rimskem paktu je dostavljena pogodba v Neuillyu. V Rapallu sta obe državi «s posebno pogodbo predvzele vse potrebne politične mere, da se prepreči povrnitev dinastije Habsburg na prestol Avstrije in Ogrske.» V dosego skupnih mirovnih ciljev se obe državi zavežeta, da si bosta izkazovale medsebojno diplomatično pomoč.

Prijateljski pakt rimske pogodbe torej bistveno ne presega mej prijateljskega pakta rapalske pogodbe.

Težnja, ohraniti mir, je dobra in vsega priznanja in uvaževanja vredna. Ali tak mir je Italija zajamčila z mnogo širjim paktom prijateljstva, nego je italijansko-jugoslovanski sporazum. To je najširši in najboljše nejši pakt, ki je kdaj bil sklenjen med narodi in državami, namreč pakt Zveze narodov. Italija in naša država sta včlanjeni pri Zvezi narodov in sta torej obvezani, da izvršujeta § 10 njenega pakta, ki se glasi: «Članovi Zveze se obvezujejo, da bodo spoštovali in črloli proti vsakemu napadnemu napadu teritorialno celoto in sedanjo neodvisnost vseh svojih članov.» — Dalje se mora Italija prav tako kakor naša država striktno ravnati po določilu § 11, ki pravi: «Izrecno se izjavlja, da vsaka vojna ali pretnja z vojno, bilo da neposredno pogaja ali ne enega od članov Zveze, interesu je celokupno Zvezo, ter da je ona dolžna, da podvzame take mere, ki bi uspešno očuvala mir narodov. V takem slučaju glavni tajnik na zahtevo kateregakoli člana Zveze takoj sezone svet.»

Italija je torej po paktu Zveze narodov dolžna napram naši državi ohraniti mir za vsako ceno. Ako Italija tega pakta, pod katerim stojijo podpisi vseh svetovnih velevladi in vseh kulturnih držav na svetu, ne bo držala, ali bo potem držala sporazum, pod katerim stoji samo njen podpis in podpis naše države.

Politični položaj.

Beograd—Rim. V Beogradu so mirnodušno pokopali mednarodno priznano samostojnost reške države. V Rimu slavijo to kot velik italijanski uspeh, v beograjskih vladnih krogih se pa smatra za uspeh Srbije, ker računajo s tem, da bodo Italijani dali Srbom in Srbiji nekaj odškodnine za žrtvovanje hrvatskega in slovenskega življa in narodnega gospodarstva. Rimska pogodba pomeni teptanje in izigravanje mednarodnih določil in sedaj računajo v Beogradu in Rimu, da bi se lahko na tej poti nadaljevalo. Po Rimu se širijo te dni vesti, da je rimski pogodbi priključen še tajni dodatek, po katerem bo Jugoslavija prepuščala Italiji proste roke v Albaniji, Italija bi pa za to Beograd podpirala pri osvojitvi Soluna. Italijanska želja ali celo načrt je zelo enostaven: če se je lahko uničila mednarodno priznana reška država, zakaj se ne bi še uničila Albanija. Italiji Albanija, Srbiji pa Solun, — to je rimski načrt in Beograd je s tem očitvidno zelo zadovoljen, ker smatra tajne dogovore in razne kršitve določil in obljub za višek politične modrosti in spretnosti. — Politika italijanske fašistovske vlade se že dolgo giblje po zelo nevarni poti, ko tepta določila mednarodnega foruma eno za drugim. Pri krfski ekspediciji je briskirala Ligo narodov, prisvojila si je Reko, roga se vsem določbam v varstvo narodnih manjšin in razumljivo je, da ima sedaj tek po Albaniji. Eno in drugo se ji posreči, vprašanje je pa, če se ji posreči tudi tretje. Sedaj se rimska diplomacija obrača tudi drzno proti Angliji. Rimski listi prinašajo brez vsakega komentarja vest, da je Musso lini stavil predsedniku francoske vlade ponudbo, naj Francija in Italija začne z diplomatsko akcijo proti Angliji, ki bi obstojala v tem, da se sabotirajo in pobijajo načrti Macdonaldove zunanje politike. Stojimo torej pred bojem: Mussolini—Macdonald. Na eni strani fašizem, na drugi pa ideja miru in sprave ter pravične ureditve Evrope. Kdo bo zmagal? — Fašist gotovo ne. Anglija bo Italijo za vsako fašistovsko predrznost prav gotovo prišla tam, kjer jo lahko prime pri obravnavanju in podpiranju drugih držav: pri teptanju mednarodnih določil. Če hoče Beograd Italijo podpirati na tej poti, potem spravlja našo državo v veliko škodo in nevarnost. Najprej se je v Beogradu mislilo, da bo Italija nam pomagala do Skadra. Vlada je naročila nekemu radikalskemu poslancu iz Črne gore, naj govori o srbskih pravicah do Skadra, sedaj pa, ko ima Rim pustolovni načrt glede uničenja albanske države, se bo pa najbrž tako govorilo o Solunu.

Zmaga korupcije v skupščini. Dva dni se je v parlamentu razpravljalo o korupciji bivšega ministra pravde dr. Markoviča. Natančno se je dokazovala njegova nepravilna in koruptna dela, najodločnejše se je obsojala korupcija sploh ter se zahtevalo, naj se ji ne daje potuha z nedotakljivostjo ministra, ki je dokazano grdo zlorabljal svojo blast, pa vse zastoj. Minister na razpoloženju Lazica Markovič je sicer kriv, a vendar ne dolžen, ker ga brani stranka, ki je nekdanji imela Markoviča Svetozarja, moža poštenjaka, a je padla tako daleč, da ima danes Markoviča Lazico, ki se roga pravdi, kateri je sam ministrom, ki uporablja vse svoje spretnosti, da postane prvak korupcije in bogataš, ki pleše ter se smeji v baru, ko drugi stradajo ter država silno trpi radi njega in njegove stranke na ugledu. Radikalna stranka, ki že davno nič več vredna Svetozarja ter se sedaj oklepa Lazice, je tudi poslanca Rankoviča prisilila, da je zlezel pod klop z izgovorom, da sicer vzdržuje, kar je o Lazici trdil, a vendar ne more prav označiti njegovega dela, ker ni «jurist». Ko je zahteval, da bi se morali tudi nekateri bivši demokrati in zajedničarski ministri izročiti sodišču, se je oglasil prisotni demokrat ski poslanec iz Črne gore Risto Jojič, ki je tudi par mescev ministrom, da on prvič ni nobenega premoženja pridobil in drugič, da gre takoj pred vsako sodnijo in tudi pred tako, ki bi imela same radikale za sodnike, pa naj to tudi Markovič stori, če ima kaj poštenja v sebi. Pred glasovanjem je prišlo do zanimivih konstatacij, da so radikali razdelili dvoje vrst glasovnic in sicer: nekoliko manjše glasovnice opoziciji, večje že z napisanim «za» radikalom. Vsled te konstatacije je prišlo do burnih protestov opozicije, ki je protestirala proti izigravanju tajnosti glasovanja, vsled česar so morali zamenjati že razdeljene glasovnice. Po predpisih se je glasovalo «za» ali «proti» prostemu prehodu na dnevni red. Glasovalo je skupaj 199 poslancev. Od teh je glasovalo za prosti prehod na dnevni red, torej proti izročitvi dr. Lazice Markoviča sodišču 117 poslancev; proti prehodu, torej za izročitev dr. Laze Markoviča, pa 77 poslancev. Praznih je bilo 5 glasovnic. Dasi je bilo glasovanje tajno, vendar se govori in misli v političnih krogih, da so glasovali «za» 99 radikalov, 10 Turkov, 1 demokratični disident, 1 Radičev disident in 6 poslancev Pribečevičeve skupine; «proti» pa vsa ostala opozicija. Pet praznih glasovnic so oddali najbrž Nemci.

Spo miniajte se Dilaške večerje!

Skupščinska debata z revolverjem. V petek je postal beograjski parlament zopet bogatejši za eno prav posebno balkansko divjaštvo. Radikalni poslanec Srečković je hotel govoriti o proračunu, a ni vedel drugega, kot nesramno blatiti demokratskega poslanca Agatonovića ter žaliti njegovo družino. Agatonović ves razburjen je skočil proti njemu ter zaklical: «Ne žali moje hčere, žival! Edino dete mi je!» — Radikal Srečković je na to naprej odgovarjal s klici: Sodrga, živina, svinjal — in ko se mu je žaljeni poslanec še bolj približal, je z eno roko potegnil nož, ga kakor kak Indijanec vtaknil med zobe, z drugo roko pa je začel vleči revolver. Finančni minister je pustil svoj pult in svoje akte ter zbežal, nastala je panika v dvorani, eni so bežali, drugi so pa pritisnili na bojaželjnega radikala. Nekdo je klical: Kar pustite ga, če hoče streljati! Streljaj, majčičin sin, ali pa ti jaz pokažem, kako se strelja! — Predsednik je sejo prekinil, streljalo se sicer ni, pač pa divjaško psovalo.

Radičeva navodila stranki. Člani predsedstva HRSS, ki so potovali na Dunaj k g. Radiču, so se vrnili v Zagreb. Kakor smo zvedeli, je dal gospod Radič predsedstvu HRSS navodila, da nadaljujejo dosedanje politiko in da skušajo doseči, da opozicijski blok, katerega bo HRSS podpirala, v principu sprejme revizijo ustave, sestavi volilno vladno in gre takoj v volitve. — Končni sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi bi se do segel še le po volitvah, kakor bodo pač te izpadle.

Trgovinska pogajanja z Italijo. Z ozirom na že se vršča pogajanja za sklep trgovinske pogodbe z Italijo je Zadružni Savez imel več sej pod predsedstvom dr. Korošca. Na teh sejah se je izdelal natančen spis zahtev, ki so v imenu združništva v syrho zaščitile poljedelske produkcije predložene našim delegatom. Tekom sobote se ni vršila nobena seja italijanske in naše delegacije, ker z naše strani še vedno niso bili izdelani potrebni tarifi. Prihodnja seja delegacije za sklep trgovinske pogodbe je sklicana za danes.

PO SVETU

Ogrski režim se ruši. Za finančnim ministrom je demisijsiral tudi minister pravde Nagy radi spora, ki ga je imel z vladnim predsednikom. To razpadanje ogrskega režima izhaja iz ohlajenja, ki ga kaže sedanja Anglija napram Ogrski. V finančnem oziru se skuša vlada rešiti z razpisom notranjega posojila. Svota tega posojila še ni določena, prvi obrok bi imel znašati 60 milijonov zlatih kron, ker znaša že mesečni deficit, s katerim se mora sedaj boriti finančni minister, celih 15 milijonov zlatih kron.

Avstrija prepovedala tranzit drv. Uprava avstrijskih železnik je zabranila tranzit drv iz Jugoslavije v Svico in Francijo. Vzroka za to še ne vemo, naš lesni trg bo pa občutno prizadet.

Razdor v albanskem parlamentu. Albanska konstitucija ne more delovati radi spora, ki je postal med republikanskim in monarhističnim krilom poslancev. Republikanci zahtevajo, da mora takoj priti pred parlament republikanska ustava, dočim svetujejo monarhisti, kateri so precej močnejši, da naj se počaka s sprejetjem ustave še kakih 6—7 mesecev in če ne bi v tem času našli primerne kandidata za albanski prestol, bodo glasovali tudi oni za republikansko ustavo.

Pogranične čete v Albaniji zopet uvedene. Albanska vlada namerava uvesti pogranične čete za varstvo meje ob državi SHS. Take čete je Albanija že imela ob meji, bili so pa to najhujši roparji, ki so hodili s kačaki na rop v naše predele.

Italijansko-francosko zблиžanje proti Angliji. Londonsko glasilo angleške delavske stranke «Daily Herald» razkriva nove smernice italijanske politike. Mussolini prigovarja francoski vladi, naj stopi z Italijo v tesnejše zveze, ker bi bilo za njo najugodnejša gospodarska soudeležba ter skupna politika na Sredozemskem morju. Mussolini opozarja na koncentriranje angleške flote na Malti ter se pritožuje čez angleški imperijalizem. (!) Če se doseže francosko-italijanski sporazum, bo Mussolini podpiral francosko stališče v reparijskem vprašanju.

Atentat na fašistovskega vodjo v Parizu. V nekem pariskem restavrantu je bil izvršen atentat na izdajatelja lista «Italie Nouvelle» in ustanovitelja fašistovske grupe v Parizu, Bonservizzi-ja. Ko je hotel zapustiti restavracijo, je oddal na njega natakarni Italijan Ernesto Bonomini dva strela in ga nevarno ranil. Atentatorja so takoj prijeli ter je pri zaslišanju izjavil, da je anarhist ter je napad izvršil kot protest proti terorju fašistov v njegovi domovini.

Dovršen štrajk pristaniških delavcev. Štrajk angleških pristaniških delavcev je bil končan dne 21. t. m. Po dolgih pregovorih so naposled delodajalci dovedli dnevni dnevni povišek dva šilinga. Dovolili so jim še nekatere druge ugodnosti. Štrajk so poslodajalci prav za prav sami zakrivali, ker so hoteli vzeti delavcem različne privilegije. Na intervencijo merodajnih faktorjev so pa sprejeli pogoje delavcev in Anglija je zopet brez strahu pred pomanjkanjem. Cene, katere so razni špekulanti zlasti pri živilih dvignili, so zopet padle na normalno višino.

Vrenje v Španiji. Cenzura časopisja v Španiji je še vedno v veljavi in direktorij ne smatra še za ugodno, da bi se dala časopisju popolna svoboda, češ, večino listov vzdržujejo pripadniki starega režima. Vojaška vlada misli še dalje časa ostati na krmilu, dokler popolnoma ne izginejo sledovi bivšega režima, ki je demoraliziral Španijo. Med ljudstvom vlada proti diktatorskemu režimu ogorčenje, ker se razmere niso prav nič spremenile in ljudstvo je še nadalje stiskano kakor poprej. Tudi v Maroku nova vlada nima sreče; domačini se pripravljajo na nove boje, ki bodo zopet dvomljivi za Špance. Te dni se bo začela

sodnijska razprava proti poveljnikom, ki so zakrivali zadnje poraze pod prejšnjo vlado v Maroku.

Rumunsko-ruska pogajanja, ki se bodo v kratkem pričela, rumunsko časopisje živahno razmotriva. — Rumunska vlada namerava terjati od Rusije povrnitev rumunskega zlatega zaklada v vrednosti 430 milijonov zlatih lejev, povračilo stroškov za preskrbo ruske armade na Moldavskem, povrnitev vojnega materiala, ki ga je Francija dobavila Rumuniji in povračilo stroškov povzročenih pri umiku ruske armade iz Rumunije. Rusi bodo pa od svoje strani zahtevali, da mora Rumunija plačati ali vrniti vojni material, ki ga je ruska armada pustila na njenem ozemlju ter plačati živila, ki jih je Rusija dobavila Rumuniji. Rumunija namerava zahtevati od Moskve še več raznih političnih garancij, med njimi zagotovilo, da se bo Rusija vzdržala vsake propagande na rumunskem ozemlju, ter da Rusija brez vseh pridržkov prizna pravico Rumunije do Besarabije. V Bukarešti pričakujejo, da bo Francija priznala Besarabijo kot rumunsko last še pred dunajsko konferenco, da bi tako Rumuniji pogajanja olajšala v pogledu Besarabije. Anglija je to pravo Rumuniji že priznala.

Bele ke

Predsednikov sin je naslov članka, ki je izšel v beograjskem dnevniku «Beograd» ter pobudil pravo senzacijo v političnih krogih in to ne samo radi vsebine, ampak tembolj radi tega, ker je izšel v enem najradikalnejših listov, kateremu dirigirata smer dva največja Pašičeva prijatelja in korupcionista, dr. Lazica Marković in «dete» Velizar Janković. V tem članku je direktno napaden «predsednikov sin» Rade Pašić; list ga naziva «center javne korupcije», ki je razširil korupcijo v vse žile državne uprave, celo v armado z raznimi oboroževalnimi aferami. Ta članek nam še le prav razkriva uprav velikanski razmah korupcije in poštenega državljanja mora v resnici biti strah, kam bo prišla taka država, katere vlada se izrablja od nekaterih oseb v njihovo lastno korist. Med te spada v prvi vrsti Rade Pašić, ki je z večimi intrigami zgrnil tako moč v svoje roke, da je danes v naši državi vsemočen. V resnici, je pravi čudež, kako se je drznil omenjeni list izvršiti tak napad na «predsednikovega sina», ker če je še kaj poštenja v Beogradu, se bodo morale odpreti oči odločilnih faktorjev in učiniti kaj proti največji sramoti države. Članek se v glavnem glasi: «Rade Pašić je postal to kar je, edino, ker je sin predsednika vlade in najhujšega demagoga, nekronanega, toda resničnega gospodarja države. On je danes vsemočeni bankir, pred katerim se odkrivajo vse glave, pred njim se odpirajo vsa, še tako zaprta vrata, svojo banko vodi s pomočjo vpliva svojega očeta ter stoji z eno nogo v svoji banki, z drugo pa v državni upravi. Strah in ponižanje ministrov pred tem mogočnejšem je tako veliko, da jim je prva skrb po važnih in poverljivih državnih sejah, ko so dali častno besedo, da bodo o vsem molčali, obvestiti Rade Pašića o ugodnih sklepih za razne dohaje, o katerih mislijo, da bi Rade lahko kaj zaslužil. In ko se ministri z važnimi gestami odbijajo, da bi izdali novinarjem tudi najmanjšo podrobnost, takrat drvi Rade v avtomobilu od prijatelja do prijatelja ter ureja z njim vse potrebno, da zagrabijo v pravem momentu ugodno priliko. Njegovemu očetu je to dobro znano in večkrat je radi enakih stvari ministrom jako zameril, toda to je bilo vse bolj formalno. Ministri dobro vedo, da je očetu jako mila ljubeznjivost, katero izkazuje njegovemu sinu. Tako je on s pomočjo ministrov, zakletih kralju in ustavi uredil večino svojih trgovskih poslov. Z vojnimi ministrom je sklenil kupčijo za nabavo pušk, za tem je izposloval pri finančnem ministru zato dovoljen kredit in po polurnem trudu zaslužil ogromne svote, kajti on prepusti nabavo svojim konzorcije in samo za svojo intervencijo zahteva nagrado. Poleg tega ima tudi politične ambicije. On bi na vsak način rad postal sin predsednika republike in ker čuti ogromno svojo moč, je začel plesti mreže okrog kraljeviča Gjorgja, tega živčno bolanega nesrečnega princa. To podzemno miniranje predsednikovega sina se je še le začelo, toda potrebno je, da se to delovanje že v začetku ožigosa in prepreči.» Ta članek je razumljiv brez vsakega komentarja. Dasi je list, ki ga je prinesel, radikalni, vendar se vidi, da je že tudi najvišjim krogom dovolj korupcije in samovlasti Pašičeve rodbine. Kake posledice bo imel ta migljaj, se še ne more ugotoviti, pri debeli koži Pašića in njegovoga sina pa je pričakovati, da bodeta tudi to prenesla. Značilno pa je vsekakor, da se čuti celo dvor ugroženega od mogočnega vpliva «predsednikovega sina».

Ministrska odgovornost. V skupščini so razpravljali o obtožnici proti bivšemu ministru pravde dr. Lazi Markoviću. Govorniki opozicije so podrobno naštevati vso korupcijo, ki jo je uganjal ter navajali tudi primere, kako se drugod postopa z oblastniki, ki se umažejo s korupcijami in zlorabami. Vsi so soglašali v tem, da je skrajno sumljivo ter prava podlaga za vestno preiskavo, če človek, ki prej nič ni imel, naenkrat obogati v politiki. V Franciji je bil Bolo-paša obesen, ker ni mogel dokazati, odkod mu denar, pri nas se pa minister skriva z za hrbet svoje stranke ter noče pred sodnijo. Lazica Marković je našel pot v razkošje in bogastvo med vojno, ko je srbski narod v strašnih mukah umiral. Eden od poslancev pripoveduje, da ga je našel v Ženevi v nekem salonu, kjer je ves vesel in zalit plesal tango z nekimi damami iz polsvea. — Sedanjí poslanec je prišel v Ženevo bolan in izstradan in še danes ne more pozabiti občutkov pri pogledu na okroglega in razigranega «narodnega očeta», ki pleše tango. Srbski zemljoradniški poslanci so povdarjali, kako čisto in

pošteno je srbsko selo, a kako koruptna in razuzdana banda se šopiri po srbskih mestih s cincarjijo in čifutarijo v svoji srečni. Eden od zemljoradnikov, Dule Dimitrijevič, po poklicu odvjetnik, med vojno pa komitski vojvoda, je končal svoj govor z besedami, ki jih je izrekel že leta 1880 srbski narodni vodja Trajčić: «Pravica in poštenje se ne bodeča v tej državi vkoreninila, dokler na zidu skupščine ne bo razpeta koža vsaj enega ministra!»

Dnevne novice.

Evakuacija Baroša in Delte. V petek je odpotovala na Sušak posebna komisija iz Zagreba, ki je prišla, da konča neke tehnične posle, ki so v zvezi z evakuacijo Delte in Baroša. Pregledale so se vse proge, ki vodijo na Reko in so vse v dobrem stanju. Po petih letih se je odpeljal prvi vlak z reškega kolodvora na Brajdico, da preizkusi, če je železniška proga uporabljiva. S tem vlakom so se vozili vsi člani naše komisije. Ugotovilo se je, da je železniška proga, ki pelje s Sušaka preko kamenitega mosta na Reko, v redu. Na reškem kolodvoru so končana vsa dela, ki so bila potrebna za obnovitev železniškega prometa med našo državo in Reko.

Za naše penzioniste. Penzionisti, ki so bili v službi stare Avstrije, a so bili pristojni v primorske kraje, kateri pripadajo sedaj pod Italijo, niso dobivali od naše države penzije, četudi so postali po opciji naši državljani. Posebno starim penzioniranim žandarjem naša finančna uprava ni marala izplačati penzij. Na stotine naših ljudi živi vsled tega v strašni bedi. Na prošnjo sirot je poslanec Žebot v imenu Jugoslovanskega kluba poslal g. ministru Stojadinoviču obširno spomenico, v kateri zahteva, da gospod minister nakaže tem ljudem penzijo, katere jim gre po zakonu. Sprva se je minister izgovarjal, da ne more odobriti penzij, dokler ni završena konvencija med Italijo in Jugoslavijo. Na ponovno dreganje naših poslancev je gospod minister odgovoril poslancu Žebotu z dopisom D. R. Br. 11063-24 z dne 8. februarja 1924 sledeče: «Konvencije še niso ratificirane, ali jaz sem iz humanih razlogov med tem odredil, da se penzionistom, koji izpolnijo člen 71—74 odnosno člen 216 sanžermenske pogodbe o miru, predhodno odobrijo penzijski dohodki od dneva, ko jim je odobreno državljanstvo v kraljevini SHS. Z ozirom na to sem odobril z rešitvijo od danes (8. febr.) št. 149815-23 i J. K. v Mariboru izplačevanje njegovih penzijskih dohodkov na državni blagajni v Mariboru, počenši od 17. aprila 1921, to je od datuma rešitve ministrstva notranjih zadev U št. 7382, s katerim je njemu odobreno naše državljanstvo.» Na ta odlok ministrstva financ opozarjamo penzioniste, ki kot rojaki iz našega Primorja še dosedaj niso dobili izplačane penzije, dasi ravno so po opciji postali naši državljani. Prizadeti naj se v svojih vlogah na ministrstvo financ sklicuje na rešitev s katero se jim je priznalo državljanstvo SHS. Obenem pa se naj sklicujejo tudi na prej citiran odlok finančnega ministra.

Konjerejska društva in odbori dirkalskih društev iz cele države SHS so imela dne 20. februarja v Beogradu konferenco. Iz Slovenije je bil pozvan na to konferenco bivši državni poslanec in načelnik okrajnega zastopa v Ptuju g. Miha Brenčič. Govorilo se je o konjerskih pasmah, koje bi bilo treba v naših krajih pospeševati. Gospod Brenčič je referiral o stanju konjereje v Sloveniji in zahteval, da vlada bolj skrbno pazi na napredno konjerejo v slovenskih krajih.

Ako ne zmrznejo, pa jih prevrnejo. Mi smo najbrž edina militaristična država na svetu, ki prevaža rekrute v najbolj ostri zimi. Še v živem spominu so javnosti oni naši rekruti; ki so po krivdi vojnega ministra Žečevića med prevozom zmrzli. Dne 23. t. m. so zopet prevažali rekrute in se je radi zanemarjene proge zgodila v bližini postaje Blinjski Kut (med Siskom in Sunjem) velika železniška nesreča. Vlak, ki je vozil rekrute, je skočil s tira. Enajst vagonov se je prevrnilo, trije pa so čisto razbiti. Nesreča je po dosedanjih poročilih zahtevala 17 težko ranjenih, strojevodji in kurjaču pa se ni zgodilo nič. Rekruti so se vozili iz Štipa v Sisek in Karlovac. Materijalna škoda je zelo velika.

Ptujske novice. Minulo sredo se je vračal iz Ptuja iz kavarne «Evropa» proti domu naš zdravnik dr. Ljudevit Jenko. Pri tej priliki je tako nesrečno padel, da si je zlomil roko. Ubogi Jenko si je že lansko leto zlomil nogo, pred leti rebra in letos pa desno roko. Minuli teden so se stegli v Narodnem domu ptujski naprednjaki med seboj. Glavna borca sta bila učitelj Majcen in trgovec s steklom Avgust Kraigher, ki še danes prodaja okrog Ptuja vidne znake tega tepeža.

Orjuna Šoštanj. Gospod urednik, dovolite mi toliko prostora, da oogovorim nekaj na časopisne napade naših Orjunašev na one Šoštanjčane, ki niso tako brihtni, kakor naši orjunaši. Narodni ljudje so to, jako narodni. Vsa trenutek napravijo kakšno «slavo», plesni venček ali kaj podobnega, kjer se potem pri litih vina navdušujejo do ranega jutra. Ja mili jugoslovanski narod. O teh močnih polomijadah pošiljajo potem poročila v časopise in domovina je rešena. Mi bi se za to nočno krokanje sploh ne zmenili, če bi ti ljudje pod firmo narodnosti in državotvornosti ne denuncirali državnih uslužbencev in one obrtnike, ki za takšne neumnosti nimajo niti denarja, niti veselja. Čudimo se, kje ti ljudje, po večini sami uradniki, dobijo toliko denarja, da lahko tako imenitno živijo — posebno gospodje iz rudokopa v Velenju, saj so ti tudi državni uradniki. Toda o tem poglavju drugič, ker se sedaj ravno vrši preiskava radi različnih nerednosti v tem premogovniku in ne maramo na preiskavo vplivati. Gospodje, spravili ste se na žandarmerijo, ki ne more odobravati vaših bedarij, na davčno uradništvo, ker ne trobi v vaš cen-

tralistični rog. Opozarjamo vas, da vodimo računa o vaših dejanjih, ker nazadnje se tudi otroku ne more vsega odpustiti. Opozorjeni ste.

Velika nesreča na ljubljanskem kolodvoru. Dne 22. t. m. se je dogodila v Ljubljani na državnem kolodvoru železniška nesreča, ki sicer ni zahtevala človeških žrtv, toda povzročila je večmilijonsko škodo. V bližini železniškega prelaza so nakladali na železniški stroj lažjega tipa premog. Da bi se lažje in priročneje nakladalo, je hotel delavec, ki je nadzoroval delo, stroj za par metrov premakniti. Zlezel je na stroj in spustil paro v gonilni cilindri. Stroj se je premaknil. Ko pa je hotel delavec paro zapreti in stroj ustaviti, se mu je pokvaril vzvod in stroj se je začel vedno hitreje pomikati. Delavec je skočil s stroja, ki je drvel z brzino 40 km preko postaje. Pri tem je zadel z vso silo ob lokomotivo, ki je stala že zakurjena na tiru ter jo težje poškodoval. Po trčenju se je stroj prekučnil v jarek ter se skoro popolnoma razbil. Škoda znaša več milijonov kron.

Ljudska visoka šola. Dozdaj deset izbornih obiskanih predavanj na ljudski visoki šoli v Ljubljani je dokaz, kako silno zanimanje vlada zanj. Zlasti pri širših slojih, katerim je namenjena. Da ustreže velesplošni želji in utre pot tej zanimivi, zdravi in potrebni ljudski duševni hrani do najširšega poslušalstva, je Zadruga knjigarna v Ljubljani pričevala ta predavanja izdajati v matih, tudi vnanje okusnih zvezkih. Kot prva snopiča sta izšla predavanja dr. Karla Oswalda: «O potrebi nove socialno-etične orientacije» in Alojzije Štebičeve o «Zaščiti zanemarjene dece in mladine». — Slede nadaljnj. Cena 3 dinarjev za zvezek, je nizka. — Univ. prof. dr. Karel Oswald uvodoma poljudno razvija cilj in smer ljudske visoke šole. Mladinsko vprašanje — danes morda najbolj pereče — je pisateljica načela z ljubeznijo in odgovarjajoče času ter potrebam. Brez dvoma bodo našle te drobne, zlate knjižice pot do vseh src in glav, ki so odprta dobrim namenom duševno razruvanih dni, v katerih živimo. To je želja nesebičnih predavateljev in založbe — ter namen visoke šole.

Najstarejša šola v Črni gori. Pravoslavna bogoslovnica na Cetinju je najstarejša črnogorska šola, ki je bila ustanovljena leta 1869. To cetinjsko bogoslovje šteje 110 učencev ter preskrbuje 60 črnogorskih župnij z duhovščino. Te dni je odpotoval ravnatelj šole v Beograd, da izposluje pri ministristvu za vere za vzdrževanje bogoslovnice potrebne kredite.

Graditev mosta Beograd—Pančevo. O projektu za zgraditev velikankega mosta med Beogradom in Pančevom smo že poročali. Ta most bi bil eden največjih v Evropi ter bi imel zelo važen gospodarski pomen, ker bi vezal Vojvodino s Srbijo. Vlada je dobila več ponudb od strani raznih podjetij, med drugimi tudi od konzorcija največjih nemških gradbenih tvrdk, ki bi bil še najbolj sposoben prevzeti graditev ter bi jo izvršil na račun reparacij. Vlada pa iz nerazumljivega vzroka koncesijo ni dala temu konzorciju, pač pa neki neznatni nemški firmi, ki je sigurno zo ta dovoljenje podkupila merodajne faktorje. Ta tvrdka pa še dosedaj ni vplačala dogovorjene kavicije niti ni začela z delom ter mosta sploh ne bo gradila. Tako je ves načrt radi korupcije padel v vodo.

Koliko davka pride v Jugoslaviji na posameznika? Beograjski list je računal, da pride v naši državi na vsako osebo povprečno 862 dinarja davka. Ako pa prištejemo k tej vsoti še razne druge davke, potem se dvigne omenjena davčna svota na 976 din. One osebe pa, ki plačujejo malenkostne davke, moramo izpustiti in potem se bomo uverili, da plača v Jugoslaviji vsak posameznik 1 tisoč dinarjev davka.

Najdražje mesto v Evropi je Beograd. Angleški listi so te dni beležili, da je v Beogradu za 50 odstotkov vse dražje nego v drugih evropskih mestih. Beograjski trgovec zasluži pri vsaki stvari 50—100 odstotkov.

Iz poglavja o kulturi naših osvoboditeljev. V Tovarševu je vodil pogreb pop Lazič. Pogreba se je udeležila tudi žena občinskega tajnika Krajnoviča. Tajnik in pop sta med seboj v prepiru, in radi tega je svečenik zahteval, da se mora tajnikova žena odstraniti od pogreba. Ker ženska ni ubogala na besedo, jo je pop kar med sprevedom tako preklestil s palico, da se je onesvestila in nato je dalje vodil pogrebe.

Wild-West v okolici Beograda. V okolici Beograda pod hribom Avala je selo Prinosova. To vas je obiskalo 21. t. m. 10 maskiranih tolovajev. V prvi kočuri, katero so napadli, so našli samo 40 dinarjev gotovine, a lastnika so tirali seboj po vasi, da bi jih ne izdal. Ker jih je videl še vaški učitelj in neki steklarski mojster, so zagrabili tudi ta dva in sta morala z njimi v hišo občinskega tajnika. Tajnika ni bilo doma, pa jim je žena izročila 1 tisoč dinarjev. V času, ko so stikali tolovaji po hiši, se je vrnil tajnik in šla je proti hiši tudi občinska patrulja. Razbojniki so pobegnili iz hiše, streljali in smrtno zadeli tajnika, ki je vodil občino 24 let, je oče štirih otrok in je bil pri zadnjih volitvah celo radikalni kandidat za narodnega poslanca.

Orožnikova «ljubezen». V Baranji pri Subotici je dal tamnšnji orožniški vodja aretirati zakonski par Gamaji. Aretiral ju je brez vsakega vzroka, ker se je jezil na soprogovo ženo, ker je pred par meseci odločno odbila njegove ljubeznivosti. V zaporu je hotel trdovratno ženo omeščati na ta način, da je pred njenimi očmi pretepal soproga, da je ta obležal nezavesten, na to pa je nesrečno ženo slekel in jo posilil. Na vpitje žrtve so vdrli v ječo sosedi ter osvobodili nesrečneža pred krvoločnim žandarjem. Dasi se je nasilje takoj prijavilo blastem, je omenjeni orožnik še vedno v službi ter ovadnikom njegovega nasilja preti z maščevanjem.

Oglasne zadeve opravlja samo upravništvo lista. — Na vprašanja brez priloženih znamk za odgovor upravništvo ne odgovarja.

Izseljencem za Kanado. Naše društvo «Navigazione Generale Italiana» v Genovi, katero vzdržuje ekspresne parobrodne zveze z New-Yorkom in glavnimi lukami Južne Amerike, vzpostavlja pričetkom prihodnjega meseca direktne ekspresne zveze s Kanado. Dne 7. marca t. l. odpotuje iz Genove za Kanado parobrod «Amerika», na katerem so s posebno pažnjo pripravljeni prostori za izseljence.

Opozarjamo izseljence za Kanado, kateri žele potovati z našo progo, da jim bo naš urad preskrbel brezplačno kanadsko garancijsko pismo (affidavit).

Natančnejše informacije daje Putniški ured Jadranske banke, Zagreb, Petrinjska ulica 6 in ekspozitura Jadranske banke, podružnice Maribor. 141

Iz Maribora.

Ljudski oder v Mariboru. Radi nepričakovanih ovir se predstava «Mladost», ki je bila napovedana za torek, dne 26. februarja ob pol 8. uri zvečer ne bo vršila. — Uprava.

Umetniško akademijo priredijo mariborski srednješolci v narodnem gledališču v ponedeljek, dne 3. marca. Na akademiji bodo izvajali večinoma lastne duševne produkte, kar je za Maribor vsekakor nekaj novega. Sodeloval bo tudi dijaški orkester. Natančnejši spored še pričakujemo. Ker je čisti dobiček namenjen tukajšnji dijaški kuhinji, je dolžnost našega občinstva, da akademijo v polnem številu poseti. S tem koristi dijaški kuhinji in naredi veselje do dela idealnim mladim umetnikom.

Omladinska prireditve. V nedeljo, dne 2. marca priredi katoliška omladina v Narodnem domu ob pol 6. uri zabavni večer s pestrnim sporedom. Razen pevskih in tamburaških točk članov in naraščaja so na sporedu tudi kupleti in žaloigra: Skriven zaklad. Med odmori svira društvena godba na pihala. K prav obilni udeležbi vlijudno vabi odbor.

Upravičeno ogorčenje. Javnosti je še v živem spominu ona krvava januarska veselica v Kamnici, ki je zahtevala 6 težko ranjenih nedolžnih žrtv. Kot glavna krivca sta bila aretirana neki Strauss, viničarski sin in hlapec Matija Haložan. Po oddanih streljih se je vlegel Haložan pred vrata gostilne Šerag in tamkaj spal kot popolnoma pijan in zraven njega pa je ležal usodepolni revolver. Strauss pa je tekel domov po svojo nabrušeno sabljo in hotel s to nad nedolžne pri Šeragu. Sabljo mu je pa po poti iz rok izvil nek gozdar. Drugo jutro po groznem zločinu sta bila oba divjaka aretirana in predana mariborskemu sodišču. Po aretaciji so pretekli komaj trije dnevi in oba sta bila zopet na prostem in še danes hodita okrog po Kamnici čisto prosto. Kamničani so mnenja, da smo pri nas ob severni meji že čisto kje v Makedoniji, med hajduki. Ako boš malenkost tihotapil, te bodo zaprli v preiskavo, da boš pomnil, ako pa 6 oseb skoro usmrtiš, pa te izpustijo še po par dneh na prosto. Mariborsko sodišče bo moralo celo zadevo z izpustitvijo javnosti pojasniti, ker se tudi oba lopova hvalisata, da sta z roko pravice že opravila in da se jima ne bo nič zgodilo. Kamničani so ogorčeni in to čisto upravičeno.

Razglas mestnega magistrata. V smislu člena 23 zakona o volilnih imenikih in v smislu rešitve Okrožnega sodišča v Mariboru se dosedajni stalni volilni imeniki prepisejo oziroma sestavijo na novo. Delo bo trajalo približno 14 dni. Po končanem delu bodo volilni imeniki v smislu čl. 5 zak. o vol. imenikih razgrnjeni na vpogled ter se bodo sprejemale reklamacije. Razgrnitev volilnih imenikov bo pravočasno razglašena.

Krčevina pri Mariboru. V ponedeljek, dne 18. t. m. je radi nekega povoda, ki naj ne bo označen, priredilo Prvo mariborsko lovsko društvo v gostilni g. Krambergerja vsem učencem dveh najnižjih razredov jako obilen in prav tako dober obed. Vrh tega sta obdarili soproga načelnika krajnega šolskega sveta, gospa Marija Peklar in gospa Hajdinjakova otroke z raznim pečivom. Člane lovskega društva — kdo bi slutil v lovcih toliko gorkega sočutja — je otročja radost in ves ginjiv prizor tako presenetil, a tudi globoko ganil, da so s solznimi očmi sledili poteku blage prireditve, saj so nekateri revčki prvokrat uživali slast dobre kuhinje. Ko so se zapeli otročki v zahvalo mično pesmico o zajčku in navzoči slišali v zahvalnem govoru šolskega voditelja o neizrečni bedi nekaterih tukajšnjih šolarjev, je restavrater na glavnem mariborskem kolodvoru, g. Franc Stickler, takoj nabral 250 dinarjev za prihodnjo enako prireditve, sam pa daroval že sedaj kot nekaj temelj za božičnico 1000 dinarjev. Po končanem obedu je društveni načelnik izročil šolskemu voditelju mnogo učil za revno deco ter obljubil, da priredi društvo poleti veselico v prid revnim šolarjem. Navzoče gospe pa so na željo in prošnjo šolskega voditelja prevzele izdelovanje obleke iz izročenega jim blaga. Prav iskrena hvala vrlim lovcom, posebna hvala gospodu Sticklerju, iskrena hvala vsem gospem in gospodom, ki so revni mladini priredili toliko veselja, ki ji ostane gotovo v trajnem spominu. — Šolsko vodstvo.

Ai sem že obnovil naročnino

Dr. Vinko Šarabon:

Zgodovinske anekdote.

(Dalje).

Kralj in norec.

Poljski kralj Avgust Močni 1697—1733) ni prenesel nobenega ugovora. Samo dvorni norec Fröhlich mu je smel včasih oporekati. Avgust je mislil, da bo njegovo kraljestvo tako močno in veliko, kakor je bila država Aleksandra Velikega. Čeprav je o svojih načrtih malo govoril, se mu je vendar zelo dobro zdelo, kadar ga je imenoval Fröhlich «Aleksandra». Nekoč je pa norec to ime preveč porogljivo izrekel in razžaljen kralj je vrget vanj težko umetnino. Ubil bi ga bil, da se ni norec o pravem času umaknil.

«Gospod», je rekel Fröhlich očita joče, «ali tudi norec ne smejo več resnice govoriti?»

Sramoval se je tedaj močni Avgust svoje jeze, prijazen je postal in vprašal je norca: «Govori norec, govori prostodušno! Ti ne verjameš na veliko našo državo?»

«Verjamem, gospod! Saj sem norec.»

Cepec.

Profesor Friderik Taubmann je živel proti koncu šestnajstega stoletja, na dvoru saškega volivnega kneza Avgusta (1553—1586). Nekoč je prijel nekega dvorjana za roko, in ta mu je rekel: «Zelo robate roke imate, kakor nalašč za mlatiča.»

«Seveda», je odgovoril Taubmann, «Cepec» se v njih še kaj dobro počuti.»

Stoinpetdeset oslov.

Na dvoru imenovanega kneza sta sedela nekoč skupaj Taubmann in znani politik kardinal Clesel. Ime tega politika pišejo tudi drugače, Khlesel, Khles itd. Povedati moramo tudi, da se po nemško osel pravi Esel, da je rimska številka za 100 C, za 50 pa L. Pogovarjala sta se in Clesel se je iz Taubmanna neprestano norčeval. Naenkrat ga Taubmann vpraša: «Ali veste, kako se lahko zapiše 150 oslov z eno samo besedo?»

«Ne vem.»

«No, vidite, takole: CLesel.»

Izrek.

Črnilo, najbolj črno od vseh reči, razsvetljuje svet.

Izjave ministrov.

Ministri, diplomati in politiki sploh nikoli ne povedo tega, kar jih vprašamo. Včasih tudi ne smejo. Par odgovorov na razna vprašanja smo napisali.

Ministra Alfa so vprašali, ali je prepričan republikanec ali prepričan monarhist. Odgovoril je: «Upam, da ne bom uganjal nikakih pustolovščin.»

Ministra Beta so vprašali, kaj bo sedaj naredil, ko ima vso moč v rokah. Odgovoril je: «Mislim, da prašek proti zobobolu ni dober za preganjanje moljev.»

Na vprašanje, kaj misli o židovskem vprašanju, je odgovoril minister Gama jasno in razločno: «Da, zares!»

«Ali boste nadaljevali davčno politiko prejšnjega finančnega ministra?» so vprašali ministra Omikrona. «Moja žena nikdar ne dene cikorijske v krompirjevo juho», je pojasnil minister.

Ministra Omega so pa vprašali, če je sploh že kdaj jasno odgovoril. Rekel je: «Solnce vzhaja na vzhodu in zahaja na zahodu.» Itd.

Leari.

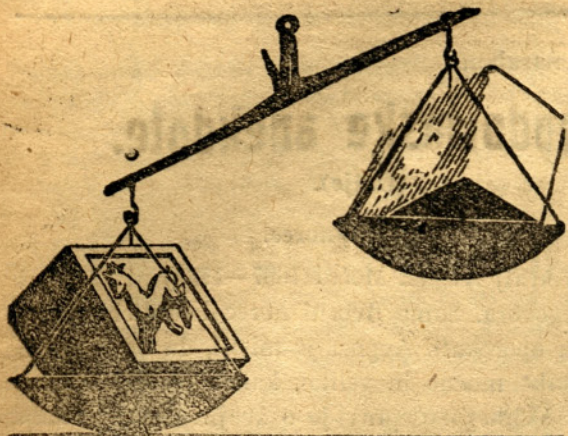
Največji krščanski dramatik je Anglež William Shakespeare (1564—1616). Izgovori: šejkspir. Ena velikih njegovih dram se imenuje «Kralj Lear» — izgovori lir. — Angleški humorist Pet Ridge nam pripoveduje o dogodku med predstavo te igre. Kralja je igral slavni ameriški igravec Booth; prizor med kraljem, ki je zno-rel in med njegovo hčerko je bil pravkar pri kraju, in vsi poslušalci so bili onemeli pod vtisom pretresljive slike. Starejša dama, sedeča v loži, se je obrnila k svoji sosedu in ji je rekla z izrazom odkritosrčnega gnusa in tako glasno, da so lahko vsi slišali: «Zares, neprijetna družina, ti Leari!»

O takih poznavateljih umetnosti smo v prejšnjih anekdotah že večkrat govorili.

Raztreseni profesor.

Profesorji imajo to pravico, da so razmišljeni ali kakor navadno pravimo, raztreseni. V Italiji je umrl neki slaven fizik; v oporoki je določil, da morajo njegovo truplo sežgati in stresti pepel v morje. Naredili so tako, in profesor je bil dvakrat raztresen, v življenju in po smrti.

(Dalje prihodnjič).

MILO „GAZELA“ ODEHTA
PO SVOJI IZBORNI KAKOVOSTI
vse manjvredne, cenejše izdelke.
Dobite ga v vsaki trgovini.

Klobuke

perilo

čevlje

dežne plašče, dežnike, nogavice, kravate itd. kupite najceneje pri

Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Naznanilo

Vljudo naznanjam, da začnem oddajati dne 23. februarja 1924 svojo kot izborna priznana

črno (Bock) pivo

v predvojni kakovosti in vabim k številnemu naročilu.

Tomaž Götz

pivovarna Maribor.

Za dolge in puste zimske večere kupujte knjig!

„Cirilove knjižnice“ Dosedaj izšlo 7 knjig

Dobite jih po zelo nizki ceni v prodajalni

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

Redarja sprejme občina Sv. Lenart v Slov. gor. Plača mesečno K 4000.— in 20 odstotkov dohodkov tehničar.

Prošnje, opremljene s popisom dosedanjega življenja in spričevala pošljejo naj se naravnost občinskemu uradu.

Premog, iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1-I. 107

«Babilonska uganka» razrešena, ter se dobi v vseh knjigarnah.

Javna dražba

Dne 3. marca 1924 ob 3. uri popoldne se prodajo na javni dražbi v Mariboru, Rajčeva ulica 5 osebni avto, baraka in pisarniška oprema.

Pojasnila daje odvetnik dr. Fran Hojnik v Mariboru, Aleksandrova cesta 22. 138

Dva vajenca

se sprejmeta v trgovini z železnino

IVAN KORAZ JA, MARIBOR,
Aleks. c. 42 — Meljska c. 1.

Dežne ponjave

za vozove in konje, gamaše, nahrbtnike, potne kovčke in turčice,

gonilne jermene

v vseh šrinah l. t. d. priporoča

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova cesta 18
Slomškov trg 6.

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. A. balter,

Maribor, Dravska ulica 13.
Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovinskimi odpadki in vilitino.

Otvoritev stiskalnice za olje.

Stiskalnica za olje oskrbnitva Log pri Bistrici nad Limbušem da za

100 l bučinega semena 25 l olja in 10 odst. prge.

Gnetilni stroji — Ne plača se nič!

Obiskovalci, ki prinesejo čez 100 litrov semena (košic), lahko sami stiskajo in dobijo po zgoranji določbi olje in prgo. 3-1

Semena morajo biti izluščena in suha.

— Domača solidna stara tvrtka — Kiparski in pozlatarski atelje Celje.

Izvršujem vsa v stroko spadajoča cerkvena, prašana, kakor tudi stavbena dela, v lesu, kamnu, stuku, mavcu. Prevzamem vsa nova cerkvena dela po lastnih in tujih dobrih načrtih. Priporočam se za vsa v stroko spadajoča prenavljanja. V dokaz solidnosti so vsa moja dosedanja dela, kakor tudi pismena priznanja najvišjih strokovnjakov. Imam vedno v zalogi razne Corpuse in druge podobe za cerkve, kapele, poljske križe itd.

Vsi načrti in proračuni brezplačno.

Se priporoča

Mil Hohnjec, Celje, Razlagova ulica.

„SIRANA“

Preradovičeva 5 ZAGREB Preradovičeva 5
Brzjavi: «Sirana» Zagreb.

Eedina in največja specialna trgovina raznih inozemskih in domačih sirov v Jugoslaviji.

Vedno na skladišču ravno importiranih švicarskih, italijanskih, francoskih in holandskih sirov kakor:

Gorgonzola, Rojuefort, Eidammer, Bellpaese, Parmasan, Formaggio — Salame itd.

Najnižje dnevne cene.

Zahtevajte cenke.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki

KAROL WORSCHÉ, Maribor, Gosposka ul. 10

Perje za postelje

Somišljeniki, šrite naše liste.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu. Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.